

Kladno 9. 5. 2021 - Neděle Rogate

Základ kázání: Da 9, 4-5 a 16-19)

4 Modlil jsem se k Hospodinu, svému Bohu, a vyznával se mu slovy: „Ach, Panovníku, Bože veliký a hrozný, který dbáš na smlouvu a milosrdenství vůči těm, kteří tě milují a dodržují tvá přikázání! **5** Zhřešili jsme a provinili se, jednali jsme svévolně, bouřili se a uchýlili od tvých přikázání a soudů.

16 Panovníku, nechť se, prosím, podle tvé veškeré spravedlnosti odvrátí tvůj hněv a tvé rozhořčení od tvého města Jeruzaléma, tvé svaté hory, neboť pro naše hříchy a viny našich otců je Jeruzalém a tvůj lid tupen všemi, kteří jsou kolem nás. **17** Nyní tedy, Bože náš, slyš modlitbu svého služebníka a jeho prosby o smilování a rozjasni tvář nad svou zpusťšenou svatyní, kvůli sobě, Panovníku. **18** Nakloň, můj Bože, své ucho a slyš, otevři své oči a viz, jak jsme zpusťšeni my i město, které se nazývá tvým jménem. Vždyť ne pro své spravedlivé činy ti předkládáme své prosby o smilování, ale pro tvé velké slitování. **19** Panovníku, slyš! Panovníku, odpusť! Panovníku, pozoruj a jednej! Neprodlévej! Kvůli sobě, můj Bože! Vždyť tvé město i tvůj lid se nazývá tvým jménem.“

Kázání

Sestry a bratři, dnešní neděle, která nese název Rogate, nás vybízí k modlitbě. A církevní tradice určila na dnešek jako základ k zamyšlení působivou Danielovu modlitbu. Ta nám také dokládá, jak je Bible nadčasová kniha. Když se vnoříme do fantazie a zvážíme různé pohledy na současnou situaci kolem nás a v celém našem světě, můžeme říct, že nám Daniel mluví ze srdce. Můžeme se s jeho modlitbou ztotožnit. Je toho málo, co bychom v té modlitbě museli přepisovat, aby to sedlo přímo na nás. Daniel nás nechává nahlédnout do situace, v níž se ocitl on a jeho krajané. A vlastně nás nechává nahlédnout do nás samotných. Ukazuje nám, kde se často ocitáme vůči Bohu. Upřímná modlitba, upřímné volání k Bohu je ukázkou toho, jak se cítíme v hloubce své duše. Modlitbou říkáme Bohu, jak nám je, zda je nám dobře, jsme v pohodě, šťastní, nebo se cítíme provinili, bezmocní, bezradní, a teče nám do bot. Modlitba odkrývá naše pohnutky, touhy a přání.

Sestry a bratři, už jste někdy zažili odpuštění? Už jste někdy prosili o odpuštění, nebo nabídli odpuštění? Není vůbec jednoduché přiznat svoje provinění a žádat o odpuštění. Vyžaduje to velké úsilí a odvalu. Máme mnoho vlastností a pocitů, které nás brzdí, když chceme žádat nebo nabídnout odpuštění. Patří k nim pýcha, našťvanost, hořkost, pomstychtivost, zášť, ale také neochota se přiznat ke svým chybám, pocit, že když si řekneme o odpuštění, se ponížujeme, nebo ukazujeme tím slabost. Přitom víme, že odpuštění přináší úlevu, vede k vnitřnímu klidu a pokoji. Odpuštění osvobozuje. Když nabízíme, nebo sami

přijímáme odpuštění, to je jako když se zbavujeme těžkého břemena, něčeho, co nás tížilo. Vede to k vnitřnímu smíru, a především ke smíření s bližním a s Pánem Bohem.

Dnes můžeme prosit Boha o slitování a odpuštění slovy proroka Daniela. Byl to velký modlitebník a věrný Boží služebník. Bůh skrze něho zjevoval svou moc, a Daniel mohl dávat svědectví o živém Bohu. Jeho víra mu přinášela uznání i nenávist a pronásledování. Přežil vhození do lví jámy, kde skončili jeho nepřátelé. Daniel poznal ve svých dramatických životních kapitolách Boží moc a blízkost. Zažil a přežil mnoho dramát ohrožujících život. Poznal, co to je být pod Božím milosrdenstvím. Na Boží ochranu Daniel odpovídal věností a službou.

Když budeme číst celou knihu Daniel, zjistíme, že má skoro dva různé žánry. První vypráví o všem, co Daniel a jeho přátelé zažili. Jak prošli různými zkouškami. Druhý žánr je považován za apokalyptický. Je plný snů a vidění. Naše dnešní kapitola je z této druhé, apokalyptické části knihy Daniel. Takový žánr nám přibližuje smysl našich lidských příběhů a také celých dějin. Sám prorok má problém pochopit význam toho, co se mu zjevuje v jeho viděních. Má z toho hrůzu, obrací se proto v modlitbách k Bohu. Prorok o Boží pomoc neměl nouzi, Bůh ho opakovaně zachraňoval, teď se bojí, jaký dopad může mít na vyvolený izraelský lid to, co vidí ve svých viděních.

Obrací se na Boha v modlitbách. Nejde o děkovné nebo chválicí modlitby, ani se nepřimlouvá. Daniel především vynáší kájící modlitbu. Přiznává před Bohem provinění lidu, mluví proto v množném čísle: “Zhřešili jsme a provinili se, jednali jsme svévolně, bouřili se a uchýlili od tvých přikázání a soudů.” To je ukázka sebereflexe.

Stává se často, v současné situaci zvláště, že lidé nařikají v těžkých situacích, že nám Bůh vůbec nepomáhá. Zrovna teď kdy Ho nejvíce potřebujeme. Někdo může být zklamán z toho, že se něco takového vůbec děje, že Bůh dovolil, abychom skončili v takové neblahé situaci. Už méně si uvědomujeme, že jsme si něco mohli zavinit sami. Že jsme zhřešili, ani ne vůči Bohu, ale ve svém jednání vůči sobě, vůči přírodě. Ale někdy není ochota přiznat chybu. My nic, my muzikanti. Jen jsme chtěli bláhově žít a najednou něco, v uvozovkách “nečekaného”. Kdo to neuhlídal? Někdo má jasno. Bůh nám nepomohl.

Daniel to bere z opačného, tedy správného konce. Zpytuje vlastní svědomí, vnoří se do modliteb a žádá Boha o odpuštění, nejen za své hříchy, ale také za hříchy celého lidu, proto to množné číslo: “Zhřešili jsme a provinili se, jednali jsme svévolně, bouřili se a uchýlili od tvých přikázání a soudů.” Dokázal by to někdo říct lépe za naše pokolení? Kdybychom se chtěli modlit za sebe, za současný svět, pokud bychom měli odvalu na sebereflexi, nemusíme

namáhat hlavu hledáním vhodných slov, můžeme to řešit, jak se říká, stylem CTRL+C, CTRL+V. Tedy jen zkopírovat, co říká Daniel a vložit jeho slova do naší vlastní modlitby.

Jak to tady už zaznělo, žádat o odpuštění není nic snadného. A to ani před Bohem. Jelikož nejsme ochotni připustit, že některé naše jednání vycházející z našich lidských vlastností nám nelichotí, mlčíme o nich i v okamžiku, kdy se modlíme sami před Bohem, který naše nitro stejně zná. Namlouváme si, že naše jednání není zas tak hrozné. A co teprve žádat o odpuštění člověka? Není to nic radostného pro nikoho. Uchylujeme se k relativizování svých činů, nebo hledáme někoho, na koho můžeme hodit vinu. Stejně tak je těžké žádat o odpuštění pro lidi, kteří svou vinu nepřiznávají.

Přítom žádat o odpuštění znamená umět přiznat vinu a zodpovědnost. Když žádáme Boha o odpuštění, znamená to, že nám není lhostejný náš stav, stav věcí kolem nás, a že chceme se sebou něco dělat. Vážíme se, a vyzdvihujeme svoje místo ve světě. Dáváme tím najevo, že hledáme přijetí, stojíme o porozumění, toužíme po smíření s Bohem, s bližními a každý sám se sebou. Ano, člověk umí být v neshodě sám se sebou, umí se ocitnout ve vnitřním rozpoložení, ve vnitřní neshodě, potřebuje si odpustit a hledat vnitřní pokoj. Když jsme ve sporu sami se sebou a také s bližními, těžko přijmeme pokoj od Boha a jeho odpuštění.

Pán Ježíš nás ve své příkladné modlitbě učí prosit Boha, aby nám odpustil naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. Myslím si, že žádat o odpuštění a neumět odpustit, je jeden z těch sporů, které neseme v sobě. Pán Ježíš bere za samozřejmost, že odpouštíme svým viníkům, že žádáme Boha o něco, čeho jsme sami schopni. Otevírá nám to cestu ke skutečnému pokoji a smíření s Bohem.

Boha můžeme žádat o odpuštění i za druhé. Daniel neprosí jen za sebe, ale za celý vyvolený lid, za své krajany. Takový pocit zodpovědnosti za druhé, a touha se omlouvat za ně nám nejsou cizí. Známe to v rodinách, když cítíme zodpovědnost za činy našich sourozenců, dětí, rodičů. A někdy cítíme potřebu se za ně omluvit. Když se někdo z našich příbuzných něčím proviní, nebývá nám to lhostejné. Trápí nás to, stydíme se. Můžeme cítit spoluzodpovědnost. Když můžeme, snažíme se napravit křivdy, a přes omluvu hledáme smíření. A jsme u toho, co mohl prožívat Daniel. Sám mohl vést příkladný život víry, naslouchal svému Bohu. Přesto nemohl prožívat uspokojivý vnitřní pokoj, protože byl zneklidněn tím, jak žili jeho blízcí. Chyběla jim poslušnost Bohu, věrnost jeho slibům. Prorok je součástí provinilého lidu, proto cítí spoluzodpovědnost, proto ho to trápí.

Apoštol Pavel nám dává výmluvný příklad, jak jsme slyšeli v prvním čtení: “Trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny. A dochází-li slávy jeden úd, všechny se radují spolu s ním. Vy jste tělo Kristovo, a každý z vás je jedním z jeho údů.” Můžeme to brát na různých úrovních.

Křesťanství je jedno tělo s mnoha údy. Církev je jedno tělo s mnoha údy. Náš sbor je jedno tělo s mnoha propojenými údy. Když někdo udělá něco nepatřičného jménem celého křesťanství, hází špínu na celek. Platí to i o naší církvi, když jeden z nás udělá “faux pas” jménem naší církve, všichni se cítíme poškození. Pro sbor uveďme ještě jeden aktuální příklad. Propojení údů jako metafory členů sboru je ještě větší, a projevuje se to v éře covidu. Když jeden z nás je v karanténě, nebo se nakazil covidem, minimálně další dva-tři členové sboru končí také v karanténě, protože se stýkáme ve svém společném sborovém zázemí. A ostatní s nimi soucítí. A ovlivňuje to sborový život.

To je také důvod, proč tady dnes máme hostující varhanici. To je pro nás milá výpomoc, která také ukazuje na propojenost církve. Jeden úd zaskakuje za jiný úd.

Můžeme vnímat svoje poslání podobně jako Daniel tak, že nikdo nežije sám pro sebe, jsme propojení v dobrém i ve zlém. Ovlivňujeme se navzájem, naše činy dobré i špatné mohou mít vliv na druhé. Na naše jednání mohou doplácat i jiní, nevinní. Proto se naučme myslet na druhé, modlit se za všechny, odpouštět si navzájem. Modlitba Páně nás učí proti individualismu a sobectví. Ne “Otče můj, ale Otče náš”. Ne “odpusť mi, ale odpusť nám.” A samozřejmě jako i MY odpouštíme, ne jako já odpouštím. Takhle se učíme žít v jednotě a svobodě Božích dětí. Amen.